

4

2020.39.hét
csütörtök 26-35

"HISZEK" -- "HISZÜNK"

26 Amikor megvalljuk hitünket, a "Hiszek" vagy "Hiszünk" szóval kezdjük. Mielőtt bemutatnánk az Egyház hitét -- amint azt a Hiszekegyben megvalljuk, a liturgiában ünnepeljük, a parancsok megtartásában és az imádságban megéljük --, föltezzük magunknak a kérdést: mit jelent "hinni". A hit az ember válasza Istennek, aki kinyilatkoztatja és neki ajándékozza önmagát, és nagyon bőséges világosságot ad az élete végső értelmét kereső embernek. Először tehát ezt az emberi keresést (első fejezet), azután az isteni kinyilatkoztatást, mely által Isten elébe jön az embernek (második fejezet), s végül a hit válaszát (harmadik fejezet) vesszük szemügyre.

ELSŐ FEJEZET

AZ EMBER "FOGÉKONY" ISTENRE

I. Az Isten utáni vágy

27 Az Isten utáni vágy az ember szívébe van írva, mert Istentől és Istenért teremtett; Isten pedig szüntelenül hívogatja magához az embert, és az ember csak Istenben találja meg az igazságot és a boldogságot, amelyet szüntelenül keres:

"Az emberi méltóság lényeges része az Istennel való közösségre szóló meghívás. Az ember kezdettől fogva párbeszédre hivatott Istennel, ugyanis csak azért létezik, mert Isten szeretetből megteremtette és szeretetből létben tartja, s csak akkor élhet teljesen az igazság szerint, ha önként elismeri ezt a szeretetet, és rábízta magát a Teremtőjére." [\[1\]](#)

28 Az emberek történelmükben mind a mai napig sokféleképpen fejezték ki istenkeresésüket vallásos meggyőződésükkel és megnyilvánulásaikkal (imádságokkal, áldozatokkal, kultuszokkal, elmélkedéssel). E kifejezési formák, ámbár többféleképp értelmezhetők, oly általánosak, hogy ennek alapján az ember vallásos lényként határozható meg:

"Isten telepítette be az egy őstől származó emberiséggel az egész földet. Ő határozta meg ittlakásuk idejét és határát. S mindezt azért, hogy keressék az Istent, hogy szinte kitapogassák és megtalálják, hiszen nincs messze egyikünkől sem. Mert benne élünk, mozgunk és vagyunk." (ApCsel 17,26--28)

29 Az ember "ezt az Istennel való bensőséges és élő kapcsolatot" [2] elfeledheti, tagadhatja, sőt kifejezetten vissza is utasíthatja. Az ilyen magatartások nagyon különböző forrásokból eredhetnek: [3] a világban tapasztalható rossz miatti fölháborodásból, vallási tudatlanságból vagy közömbösségből, világi és anyagi gondokból, [4] a hívők rossz példájából, a vallásellenes szellemi áramlatokból, s végül a bűnös ember azon hajlandóságából, hogy félelmében elrejtőzzön Isten elől, [5] vagy elfusson az Úr hívása elől. [6]

30 "Örvendezzék az istenkeresők szíve" (Zsolt 105,3). Ha az ember el is felejtí vagy visszautasítja Istent, Ő szüntelenül hív minden embert, hogy Őt keresse, hogy az ember éljen és megtalálja boldogságát. E keresés azonban megkívánja az embertől értelmének teljes erőfeszítését és akaratának egyenességét, az egyenes "szívet", és mások tanúságát is, akik megtanítják Istent keresni.

"Nagy vagy, Uram, és minden dicsőre méltó. Nagy a te erőd és bölcsességednek nincsen száma. És dicsérni akar téged az ember, teremtésed részecskéje; a halandóságát hordozó ember is, aki hordozza bűnének bizonyosságát, és a bizonyosságot, hogy Te a kevélyeknek ellenállsz. És mégis dicsérni akar téged az ember, teremtésed részecskéje. Te ébresztgetsz, hogy gyönyörűséget találjunk dicséretedben, mert magadnak teremtettél minket, és nyugtalan a szívünk, amíg meg nem nyugszik Tebenned." [7]

II. Az utakról, melyeken el lehet jutni Isten megismerésére

31 Az Isten képére teremtett, s Isten megismerésére és szeretésére meghívott ember, amikor keresi Istent, fölfedez bizonyos "utakat", hogy eljusson Isten megismerésére. "Isten léte bizonyítékainak" is nevezik ezeket, de nem olyan értelemben, ahogy a természettudományok keresik a bizonyítékokat, hanem "megfelelőségi és meggyőző érvek" értelmében, melyek lehetővé teszik az igazi bizonyosság elérését.

Ezek az Istenhez vezető "utak" a teremtésből indulnak ki: az anyagvilágból és az emberi személyből.

32 *A világ*: Isten a mozgásból és a keletkezésből, az esetlegességből, a világ rendjéből és szépségéből megismerhető mint a világegyetem kezdete és célja.

Szent Pál a pogányokról mondja: "Ami megtudható Istenről, az nyilvánvaló előttük; Isten ugyanis nyilvánvalóvá tette számukra. Mert ami benne láthatatlan, örök ereje és isteni mivolta, arra a világ teremtése óta műveiből következtethetünk." (Róm 1,19-20) [8]

És Szent Ágoston mondja: "Kérdezd a föld szépségét, kérdezd a tenger szépségét, kérdezd a mindenütt jelenlévő levegő szépségét, kérdezd az ég szépségét ..., kérdezd mindezeket. Mind azt válaszolják: Íme, lássad, szépek vagyunk. Szépségük vallomás. E változó szépségeket ki alkotta, ha nem a változhatatlanul Szép." [9]

33 *Az ember:* Az igazság és szépség iránti nyitottságától, erkölcsi jó iránti érzékétől, szabadságától és lelkiismerete szavától, a végtelenség és boldogság utáni vágyától indítva az ember fölteszi magának a kérdést Isten létéről. Mindezekben saját szellemi lelkének jeleit fogja föl. "Az örökkévalóság magvát, amit [az ember] magában hordoz, nem lehet a pusztá anyagra visszavezetni" [\[10\]](#), ezért lelke egyedül Istentől származhat.

34 A világ és az ember tanúsítja, hogy sem az első kezdetet, sem a végső célt nem hordozza önmagában, hanem részese annak a "Létnek", mely önmagában kezdet és vég nélküli. Így e különböző "utakon" az ember eljuthat azon valóság létének megismerésére, mely első oka és végső célja mindennek, s "melyet mindenki Istennek nevez". [\[11\]](#)

35 Képességei az embert fogékonnyá teszik a személyes Isten létének megismerésére. Ahhoz azonban, hogy az ember az Ő belső világába beléphessen, Isten ki akarta nyilatkoztatni magát az embernek, és adni akarta neki a kegyelmet, hogy e Kinyilatkoztatást a hit által elfogadhassa. Mindazonáltal Isten létének bizonyítékai fölkészíthetnek a hitre, és hozzásegíthetnek annak belátásához, hogy a hit nem ellenkezik az emberi értelemmel.